

Tabor

„TABOR“ JE LAST VSEH. „TABOR“ HOČE OČISTITI POJME
 TER BITI ISKRENA VEZ IN POSREDNIK SVOBODNEGA
 RAZGOVORA MED VSEMI SLOVENSKIMI PROTIKOMUNISTI.
 DOMA IN NA TUJEM. DOBRODOŠLI SO MU VSI BREZ RAZ-
 LIKE. BIVŠI, SEDANJI IN BODOČI BORCI. DA BO TO MO-
 GOČE, GA MORAMO Z NAROČNINO IN PRISPEVKI V TI-
 SKOVNI SKLAD DRŽATI PRI ŽIVLJENJU VSI! BREZ RAZ-
 LIKE! TRPEČI NAROD V DOMOVINI NAM BO HVALEŽEN.

TABOR je vestnik Združenih Slovenskih Protikomunistov. — Izdaja ga
 konzorcij. — Predsednik inž. Anton Matičič. Urejuje uredniški odbor, od-
 govorni urednik: Adolf Škrjanec, za lastništvo: Ivan Korošec. — Upravnik:
 Vencelj Dolenc

TABOR es órgano de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. — Director:
 Ing. Antonio Matičič, R. L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos
 Aires, Argentina, T. E. 33-7213

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 803.003

TABOR is the voice of the United Slovene Anticommunists.

NAROČNINA: Južna Amerika 240 pezov odn. enakovrednost v dolarju.
 U. S. A. in Kanada 2.50 dolarja letno; Anglija in Avstralija 1 funt šterling;
 evropske države 1.50 dolarja.

Naročnino pošiljajte na naslov upravnika: Vencelj Dolenc, R. O. de Uruguay
 2651, San Justo, Peia. de Buenos Aires, Argentina

Vse dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad
 1110, Villa Ballester FNGBM, Peia. de Buenos Aires, Argentina

VSEBINA Da ne bo dvoma — Adolf Škrjanec: Slovenska Svoboda — Ven-
 celj Dolenc: Začetki domobranstva na Gorenjskem — France Grum-Ivan
 Korošec: Grmade v Gorjancih — Tone šušteršič: Vetrinjski dogodki v drugi
 luči — Igor: Pasmrtni spevi — Včasih je lušno blo... — Mnenja in vrenja
 — Iz psem — Za beležnico — Na uredniški mizi

DA NE BO DVOMA

V nedavni polpreteklosti nas je usodnost razvoja, ki po nujnosti zgodovinskih ciklov zadeva vse narode, dvakrat postavila pred zrelostni izpit. — Obakrat ga nismo položili. S strahotnimi posledicami za narod.

Turjak! — Grčarice! — Ocena je ostala zabeležena v celicah kočevskih zaporov, v Jelendolu, v Mozlju.

Vetrinj! — Dvanajst tisoč pomorjenih herojev so neizbrisno v zgodovino vklesan rezultat.

Vzroki so tudi za vedno zapisani v naše žalostne anale: Obakrat smo posvetili preveč pozornosti postranskim nalogam, pa zanemarili glavni predmet.

Da ne bo dvoma!

Tabor ni: Ne klerikalec, ne liberalec. Ne orel, ne sokol. Ne mladec, ne stražar. Ne jugoslovanski monarhist, ne slovenski republikanec. Ne centralist, ne separatist. Ne unitarec, ne federalec.

Tabor je vse to.

Zakaj strani Tabora so odprte vsem!

Po blestečem zgodovinskem vzoru naših mrtvih domobrankskih herojev hoče biti samo protikomunist. To je zadosti. Je ogromno. Vseobsežno.

Zopet hoče dvigniti vseh preživetih predsodkov in potvarjanj očiščen prapor v letih groze začete borbe združenih poštenih Slovencev proti komunizmu — do končne osvoboditve naše nepozabne domovine, ko si bo naš narod tam lahko svobodno izbiral programe in vodnike, ki jim bo v častni tekmi zrelih programov in gledanj zaupal gradnjo srečne rasti na osnovi vrednot, ki so iz davnine vsem skupne:

BOG — NAROD — DOMOVINA

SLOVENSKA SVOBODA

*„Največ sveta otrokom sliši Slave.
Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
Si prosto voljo vero in postave.“*

(France Prešeren)

Na svojo zgodovino — pa naj bo kakršnakoli že, — je vsak narod ponosen. In čim več govori zgodovina o osvajanju tujih zemlja, o zasuznjevanju drugih narodov, tem večji je ponos tistega naroda, ki je vse to storil.

Zdi se, da je za zgodovino kake države najsijajnejši in najponosnejši pojem: imeti lastnega kralja. Ob naštevanju imen vladarjev, se stvarno in suhoparno zgodovinsko opisovanje spremeni v leposlovje, v pravljice, katere se otroci uče v šolah. Tu je ovekovečeno vse: koliko kilogramov zlata in koliko biserov je bilo v kroni tega ali onega kralja, koliko je tehtalo njegovo zlato žezlo, kako razkošen je bil njegov dvor in koliko tujih zemlja je osvojil.

Slovenci vsega tega v svoji zgodovini nimamo. Naši predniki so hoteli živeti mirno in svobodno med svojimi čredami, v svojih gradiščih. Niso ljubili vojne in niso hlepeli po prostosti drugih. Nikdar v zgodovini Slovenci niso napadali, a bili so junaki, bili so levi v obrambi svoje svobode in svojih pravic. Junaki, a ne napadalci, temveč branilci svojih ognjišč.

Nekateri med nami, ki ljubijo blišč in lesket, so prišli zato v svoji pameti do sklepa, ki ga kot svojo najvišjo modrost, kot svoje zadnje razumsko dognanje, oznanjajo: Slovenci sploh nimamo zgodovine; nimamo kraljev, ne sijajnih bojnih pohodov; tujim narodom nismo vladali, drugi pa so nam. In po njihovem mnenju je najbolje, da se Slovenci pridružimo kakemu velikemu sosedu, se zlijemo z drugim narodom, ki je močnejši in slavnejši od nas.

Res je: kraljev svoje krvi nismo nikoli imeli. A naša zgodovina je prav zato v marsičem sijajnejša, prav gotovo pa mnogo bolj poštena kot pa zgodovina večjih narodov, ki so s svojimi kralji na čelu odhajali v roparske pohode.

Smo med najmanjšimi narodi Evrope, smo pa med prvimi, ki je zase zahteval svobodo in istočasno spoštoval prostost drugih. Smo med prvimi narodi, ki je pojem demokracije (danes že tako obrabljene besede) uresničeval že tedaj, ko je bila ta beseda še neznana vsem tistim narodom, ki danes v imenu demokracije zahtevajo svobodo, a samo zase, zatirajo in uničujejo pa druge narode; ki trgujejo s človeškimi življenji in istočasno vpijejo, da je človeško življenje sveto; ki so v imenu svobode in demokracije stkali železno zaveso, prodali ves naš narod v rdečo sužnost in dvanajst tisoč naših mladosti v smrt.

Nismo imeli kraljev, ne sijajnih dvorov. A zgodovina Gosposvetkega polja je lahko vsemu svetu zgled prave svobode in prave demokracije. Tam je naš narod volil in ustoličeval svoje kneze, ki so bili sodniki in vojvode svobodnih Slovencev. Niso jih izbirali polizani dvorjani v blestečih dvoranah. Ne! Preprosto ljudstvo jih je postavljalo za svoje vladarje in njihov dvor je bilo široko Gosposvetško polje in modro, svobodno nebo nad slovensko domačijo. Niso sedali na zlate prestole, ampak na preprost kamnit stol sredi polja, a svobodni sinovi svobodnega rodu.

Svoboda! Beseda, ki jo narod razume v vsej globini šele tedaj, ko je več nima; ki po njej zahrepeni z vso silo šele takrat, ko jo izgubi. So narodi, ki niso bili nikdar zaslužnjeni. Njim je svoboda podarjena igrača kot ropotulja v nerazvitih rokah otroka. Zato lahko tako brezvestno trgujejo s prostostjo drugih, kajti kakšen zaklad je svoboda, ne vedo, ker niso nikdar čutili, kako grenka je sužnost.

Danes, ko se toliko vpije in kriči o demokraciji, moramo ugotoviti, da prav ta demokracija dostikrat ustvarja moderno suženjstvo. *Kajti v imenu demokracije danes lahko blazneži oznanjajo svoj izprijeni nauk; v imenu demokracije imajo zločinci pravico besede in veta. Zato so danes mnogi narodi pahnjeni v sužnost, drugi pa uresničujejo svoje sebične načrte: svoboda, a samo svobodnim. Najhujša bolezen dvajsetega stoletja ni ne rak, ne lakota, ampak napačno pojmovana demokracija.*

Tudi med nami vstajajo danes nekateri, ki se bijejo na svoja prsa kot prvoborniki osebne in narodne svobode, češ: demokratje smo. A kaj je prava demokracija? Je to res pravica, da smeš razbijati neko svobodno zbrano skupnost z uveljavljanjem svojih osebnih kapric? Da smeš s svojimi idejami miselno mučiti ljudi, kadar so te najmanj voljni poslušati? Bodimo demokratje, a ne sfanatizirani sužnji demokracije! *Svoboda ni last ne levih ne desnih in ne sredincev. Je last naroda!*

Prav je, da ugotovimo: po mnogih letih izseljenstva smo prišli do najbolj nevarne točke: da se naša skupnost razbije. Razbije zato, ker hočemo biti vsi edino pravi demokratje, ker hočemo biti vsi predsedniki tega ali onega društva, ker hočemo biti vsi uredniki in javni delavci, ker hočemo vsi govoriti, preden smo priznali pravico govoriti tudi drugim. *Bodimo trezni, ne natikajmo si sončnih očal takrat, ko je okrog nas megla.*

Francoska revolucija je rodila klic: „J'acusse! — Obtožujem!“ Dasi neznanec, brez imena, a Slovenec, dvigam svoj „J'acusse“, svojo obtožbo tudi jaz:

obtožujem komunizem, ki je potopil ladjo slovenske prostosti v rdeče morje;

obtožujem vse tiste, ki danes v imenu kakršnihkoli idej, rušijo slovensko edinost, ki trgajo našo izseljensko protikomunistično skupnost.

Karl Marx je s svojim geslom: „Proletarci vseh dežel, združite se!“ zažgal krvavo revolucijo na vseh delih sveta, ki je prinesla sužnost milijonom ljudi in tudi nam. Njegov bojni klic spreminjam v protinapad:

„Slovinci vseh mišljenj, združite se!“

Združite se vsi, ki vam je mar slovenstvo in njegova svoboda! Združimo se vsi Slovenci v deželah prostosti, bodimo pionirji v poslednjem času, ko je rešitev še možna! Vsak na svojem mestu, vsak ob svojem času in vsak na svoj način, vršimo vsak svojo dolžnost: skupno gradimo našo slovensko ladjo, da bomo edini in združeni prebrodili vesoljni potop, ki grozi, da pride. Oživimo v naših žilah spet kri gosposvetskih svobodnjakov in preden zahtevamo pred narodom svojo osebno svobodo, zahtevajmo pred svetom svobodo svojega naroda!

Živimo v najstrašnejših in največjih časih zgodovine. Tragedije, ki drvi čez svet, ne doživljamo samo mi: trka že tudi na vrata tistih mogočnih držav, ki so trenutno še svobodne. Samozvanec Tito je samo stranska figura na ogromni šahovnici svetovne prevare.

Sodelujmo z vsemi ljudmi in narodi, ki se bore za pravo prostost človeštva. Kjerkoli smo in karkoli bomo, vršimo svoje poslanstvo: *bodimo žive priče prodane svobode, visoko dvigajmo svojo baklo ljubezni, da bo naš plamen sijajnejši, da bo naš kres močnejši od večne plamenice na spomeniku Svobode v New Yorku. Kričimo v svet resnico, da predramimo iz sanj vse tiste, ki se še igrajo z usodo ljudi in narodov.*

Zato: Zahtevamo novo, nestransko edinost vseh Slovencev, zahtevamo novo svobodo narodu in človeštvu!

Kadar je domovina v nevarnosti, moramo biti samo Slovenci in protikomunisti. Ne sfanatizirani, a do zadnje odločnosti — odločni. Na tej podlagi lahko vsi, skupno in edino, gradimo. In daj Bog, da bi tako gradili! *Stopimo v novo borbo kot združeni Slovenci*, ali pa bo padlo nad nas strašno prekletstvo bodočih rodov.

Prosimo Boga, da bi naš narod preživel dan, ko bo zemlja zagorela v svojem osrčju in bo iz nje bruhn timer požar čez ves svet. Prosimo Ga, da bi se lahko vrnili v svojo domovino — in ne kot turisti ali obiskovalci, ampak kot svobodni otroci —, ko nas bo domovina, naša Slovenija, poklicala. Obljubimo: vrnili se bomo, pa čeprav bo tam, kjer je stala nekoč Slovenija, samo še jama, ki jo je izdolbla atomska bomba. Na teh razvalinah bomo vzgojili nov rod, bomo zgradili novo Slovenijo, nad katero bo plapolala čista, svobodna slovenska zastava. In četudi se zruši Triglav, trije vrhovi bodo ostali nad viharji: trije vrhovi:

BOG — NAROD — DOMOVINA

Začetki domobranstva na Gorenjskem

Doba zadnjih mesecev leta triinštiridesetega pa začetek štiriinštiridesetega je bila vsaj za okolico Škofje Loke najtežja.

Okupator še ni prav nič popustil; na drugi strani pa je bilo tudi vedno več partizanov, ki so dan za dnem vršili med prebivalstvom nasilne mobilizacije. To je ljudstvo nagnalo v težek precep. Zato ni nič čudnega, da je predvsem med hribovskimi kmeti pognala klica odpora proti partizanskemu početju. Ta odpor je bil spočetka v tem, da so se hribovski kmetje izmikali partizanom s tem, da so začeli zapuščati domačije in se preseljevali v škofjo Loko. Nekateri so se preselili že kar z družinami; drugod pa so družine še ostale na domačijah in so se umaknili samo moški, ki so bili v nevarnosti, da bi jih komunisti mobilizirali.

Že tako nevzdržno stanje so poostriale še komunistične likvidacije. Razen tistih, ki jih bom omenil nižje, so v kratkem času komunisti pobili čez dve desetini ljudi samo v okolici mesta.

Pa to še ni bilo vse. Kajpada tudi Nemci niso držali križem rok in so tudi oni pobijali — talce. Samo za enega Nemca, ki je bil — povr-

(1) Likvidator je bil poslan, da bi ubil **Dolenčevega Franceljna**. Pa mu je prišel nasproti Nемеc in ga je ubil. V Kamnitniku je nato bilo za talce ustreljenih 50 zavednih Slovencev, kakor dr. Kocijančič, Krek, mesar itd.

hu še po pomoti — ubit v Stari Loki, je okupator ustrelil 50 Slovencev (1).

Ko je prišlo do neke praske med gestapovci in komunisti, so se Nemci umaknili, pa se po nekaj urah s pojačanimi silami vrnili in požgali tri domačije v vasi **Pevno**, ko partizanov že ni bilo več tam.

Zares, pretežki so bili ti meseci za zavedne Slovence. Toda z vso jasnostjo so tudi pokazali, kaj se je skrivalo za krinko takoimenovane Osvobodilne fronte. Takrat je že bilo vsem jasno, da so OF vodili komunisti, ki so si postavili za cilj, pobiti čim več zavednih katoliških Slovencev, še preden bi prišlo do kakšne organizirane samoobrambe, o kateri so jim dali misliti umiki hribovskih kmetov z domačij.

Toda tudi po dolinah se moški niso čutili več varnih. Nekateri so podnevi sicer še obdelovali bližnja polja, noči so pa prespali v mestu; drugi so rajši zapustili domovino in odšli na delo v bližnjo Avstrijo.

V ta že itak komaj vzdržljivi obup je padel do tedaj najhujši komunistični zločin.

V mraku 14. marca je komunistični likvidator prišel v hišo, ki so ji po domače rekli pri **Bičku** in je stala v predmestju Škofje Loke. Tam je pobil šest takšnih napol skrivačev, ki so se zatekli tja spat. Nato je vdrl še v hišo, po domače pri **Čiku**, kjer je tudi ubil štiri. Rešil se je samo **Janez Čik**, ker je imel majhno pištolicco 6.35, s katero se je branil in prisilil morilca v beg. Pa tudi on je bil ranjen.

Ta dan je torej bilo v samem mestu Škofji Loki istočasno pobitih sledečih deset Slovencev, ki niso zagrešili ničesar drugega kot to, da so se skušali umakniti komunističnemu nasilju: Trije **Pustovrhovi** (Janez, žena Ivana in štiriletni sin), **Matevž** in **Janez Orbežnik** (po domače Staniškov), **Janez Pušar** in žena, **Brojan** iz Sv. Barbare, **Krmelov Jaka** in **Burjovčev Lipe**.

Štirinajsti marec bo ostal zapisan v zgodovini Škofje Loke kot nikdar izbrisan dokaz tega, kaj nas uči zločinski komunistični evangelij, čigar socialna ideja temelji izključno na nasilju, brez katerega ne bi nikdar in nikjer mogla priti do veljave, ker je proti sami človekovi naravi in zato nevzdržna.

Škofjeloškimi žrtvam štirinajstega marca namreč ni bilo mogoče očitati ne sodelovanja z okupatorjem, ne izdajstva, ne organiziranja bele ali plave garde, s čemer komunistični „zgodovinarji“ še vedno blatijo pobite domobrance in tako skušajo še vedno varati svetovno javno mnenje.

Tem žrtvam kakšen organiziran, oborožen odpor proti komunističnemu nasilju še na misel ni prišel! Kako tudi? Kako naj bi se sploh branili? Kako dejansko uprli? Kdo naj bi jim dal orožje? Nemci? Kako bi naj Nemci storili kaj za obrambo življenj zavednih Slovencev, če so za svoje talce najrajši streljali prav najbolj zavedne Slovence?

Ne samo te nedolžne žrtevce, tudi pretežna večina vseh drugih Gorenjcev so brez moči pred komunističnim nasiljem čakali na nekaj, kar bi v tej stiski moralo priti! Pa ni. Kot da v tem razdobju Gorenjci nenadoma niso bili več del slovenske skupnosti, kot da niso bili samo okupirani,

ampak resnično odrezani od skupnega slovenskega narodnega telesa. Pa so vendar nekoč imeli kopico voditeljev. Preveč! V tej največji stiski pa jih nenadoma niso imeli več. Ali kje so bili? Spričo komunističnega nasilja Gorenjci niso vedeli, kaj storiti, na koga se obrniti; zaman so čakali jasnih, odločnih navodil svojih voditeljev, ki pa jih, žal, ni bilo.

Zato bo štirinajsti marec ostal zapisan v naši zgodovini tudi še iz drugega razloga. Ne bo samo spomin najstrašnejšega komunističnega zločina v Škofji Loki, ampak bo tudi spomin na tisti dan, ko se je prelomila duša Gorenjca. Minila so tri leta ponižanj, preseljevanj, talcev, muk, negotovosti, komunističnega nasilstva — v pozabljenosti, brez smernic ali celó tolažbe prej tako številnih voditeljev. Gorenjska duša je bila osamljena v svoji stiski!

Strahota zločina štirinajstega marca jo je prelomila. V grozi svoje zapuščenosti je Gorenjec sam od sebe, brez smernic svojih voditeljev naredil obupno dejanje, usoden korak, s katerim je stopil na tisto pot, ki jo je že in jo vsak dan bolj jasno kaže čas in s tem zgodovina kot edino pravilno v danih okoliščinah.

Bilo je naslednji dan. In bilo jih je sedem: **Dva Sušenkova** — **Janez** in **Lovre** —, **Muretov Peter**, **Šeferski Pavle**, **Cibrov Tone**, **Stanonik Jošk** — „od ta starega“ in **Stanonik Jože** — „od ta mladega“.

Šli so na Gestapo!

V obupu in grozi pred mrtvimi trupli desetih nedolžnih žrtev štirinajstega marca je v njihovem imenu **Humer** poprosil za orožje. Samega kralja peklenščkov, samega **Luciferja** v dnu pekla bi takrat spričo negibnih, v nasilni smrti spačenih tru-

pel nedolžnih gorenjskih desetnikov prosili za pomoč, zakaj tisti čas je bil satan boljši kot rodni rdeči brat!

Sami od sebe so naredili ta korak. Nihče jih ni napotil, nihče jim ni dal boljšega nasveta. Zato bodo njihova imena šla čista in kristalna v zgodovino, ko bodo imena tolikih bivših voditeljev ostala v molku, v katerega so se takrat v špekulacije zaverovani sami pogreznili.

Dobili so orožje. Ko so pokopavali deset pobitih štirinajstega marca, so bili ti možje in fantje že v uniformah, oboroženi. Čeprav je oboje bilo nemško, niso v sramoti povedali oči. Dvignili so glave, ponosno, odločeni boriti se proti komunistični krvavi sramoti in za častno svobodo slovenskega naroda.

Od tega je minilo dvajset let. Dvajset let zmešanih mnenj, dvajset let trpljenja, dvajset let predsodkov, dvajset let zanikanj, dvajset let pačenja resnice, dvajset let klevet, pa tudi dvajset let molka!

Zakaj tako trdovraten molk o gorenjskih domobrancih? Ker si jih pod nikakšnim vidikom in v nikakšni okolnosti ne more lastiti nobena politična skupina? Ali zakaj? Seveda; ti možje in fantje niso dobili od nikoder nikakšnega namiga, kaj naj storijo. Zanje ni bilo informativnega kanala; ti možje in fantje niso dobili takrat nikakšne moralne podpore, noben zaupnik jim ni dal pobude za upor, ni bilo nikakšne legije, da bi si jih danes lahko lastila ali se jih sramovala, ker so ob spoštljivi žalosti za deset pobitih štirinajstega marca pri belem dnevu šli na Gestapo prosit orožje samo s svetim namenom, da komunistični krvniki ne bi mogli več ponoviti štirinajstega marca! Ne v Škofji Loki,

ne drugje na bičanem Slovenskem.

Zato so navkljub nemškemu orožju in nemškim uniformam, pod katerimi je bilo čisto slovensko srce, ponosno zravnani hodili po Škofji Loki; vse bolj ponosno kot se danes v molk in krivično pozabo pogreznjeni preživeli tistih sedem sprehajajo po svojih farmah v Kanadi in okrog svojih domov v Argentini.

Takrat je bilo teh sedem mož in fantov kot sedem žarečih kresov v naši davnini. Za njimi jih je zago-relo sto in sto. Takoj jih je bilo dvajset. 19. in 20. marca so že bili na Suhi; po enem samem mesecu je škofjeloška domobrantska postojanka že štela nekaj sto mož. In potem so rastle kot gobe po dežju postojanke: Kranj, Žabnica, Cerklje, Smlednik, Gorenja vas, Sv. Križ, Gotovlje, Vahovče, Kovor, Bitnje, Strazišče itd.

Še nekaj je treba pri tem spominskem zapisu poudariti.

Škofjeloška postojanka je pozneje štela čez 350 mož. Ko sem nekoč vprašal Brelig Janeza, ki živi tu v Argentini blizu mene, koliko je bilo med škofjeloškimi domobranci bivših Orlov in Sokolov, je po dolgem premišljanju ugotovil, da ni bilo nobenega. Pa sta bili pred vojno obe organizaciji precej močni. S tem seveda nočem trditi, da je bilo povsod tako. Kar hočem poudariti je to, da je povsem nepravilno in krivično, da si domobrance lastijo ali jih zanikajo — kakor pač nanesejo trenutne potrebe — samo nekatere politično pobarvane skupine. Prav tako je popolnoma nepravilno in krivično trditi, da so domobranci bili ali ne bili samo iz teh ali onih vrst, in skušati s tem kovati politični kapital ali podstavljati nogo. To je za

domobrance žaljivo. Domobranci so bili vsenarodni, vseslovenski! Nikakor si jih torej ne sme lastiti nobena legija ali stranka, ker s tem žali tiste, ki niso bili v nobeni legiji ali celó pri nasprotni stranki.

Ko se spominjam začetkov gorenjskega domobranstva, o katerih je do slej vladal neizprosen molk, se z žalostjo spominjam, kako hudo so bili s pisano besedo, ki bi morala biti za zgodovino in za združenje vseh. žaljeni prav najsvetlejši vzgled: iz naše vsenarodne borbe. Do tega ne bi smelo nikdar priti! Zadnji, najbolj nepoznani borec iz najtežjih časov slovenske zgodovine je bil vreden, da ostane vzgled rodovom, ki pridejo za nami! Tem bolj, če je bil na vidnem mestu in javno močito nosil odgovornost za tuge.

Seveda bo kdo dodal, da vsem pač ni mogoče ustreči, ker je bilo toliko najrazličnejših formacij. Imeli smo prve borce štajerskega bataljona, četnike, Slovensko legijo, Narodno legijo, Glavačevce in kaj vem, kaj še vse. Vsi so hoteli biti samostojni. Zakaj? Ker ni bilo tisti čas sposobnega skupnega vodstva. Ker ni bilo sposobno, da bi njih organizacijska in tudi idejna stremljenja zajela večino naroda, so se pač nujno pojavili odtenki ali celó posamezniki tudi v njih lastnih vrstah ter uvideli, da vodstvo ne odgovarja zahtevam časa. Tako so se organizirali na svoje, misleč, da bodo s tem koristili narodu. Toda sila prilik je končno le vse, ki so zares hoteli koristiti narodovim interesom, združila v našem skupnem, vseslovenskem domobranstvu, kjer nikdo ni spraševal, od kod, iz katere legije ali skupine je kdo prišel.

Temu zgodovinskemu vzgledu ho-

čemo slediti v naši reviji. Vse kličemo k sodelovanju. Nobenega razloga ni, da bi bil užaljen borec, ki je služil v tej formaciji, če bo opisal svoje borbene doživljanje borec, ki se je bil proti komunistom za dobro slovenskega naroda v oni drugi formaciji. Po vzgledu mrtvih domobrancev moramo biti tako vseslovenski, tako vseobsežni, da se bomo med seboj znali spoštovati in ne žaliti! Vsi v tabor združenih slovenskih protikomunistov! Čim več nas bo, tembolj udarni bomo. Ni razloga, da se ne bi mogli vsi združiti, ker so nam vsem skupni ideali svobodoljubnih ljudi: BOG — NAROD — DOMOVINA.

Zato tudi kličemo k sodelovanju v našem „Taboru“ vse protikomuniste dobre volje. Tisti pa, ki ne more spoštovati mnenja drugega in si lasti vse zasluge zase ter ne more zadušiti svoje klikarske, ozkosrčne zagrizenosti, naj ne pride blizu! Taki ljudje ne bi smeli biti nikdar člani naših borčevskih organizacij in bi še manj smeli pisati v borčevske vestnike. Tudi v zamejstvu imamo zadosti časopisov, ki mu bodo odgovaljali po miselnosti. Če jih pa še ni zadosti, naj ustanovijo svoje organizacije in izdajajo svoje časopise; če mislijo, da še niso naredili zadosti škode. Primernegega naslova jim menda ne bo težko najti.

Ob spominu na prve gorenjske domobrance, ki sem jim s temi skromnimi vrsticami hotel dati vsaj nekaj zaslužnega zgodovinskega priznanja, kličemo na plan, v naš tabor vse slovenske protikomuniste. Strnimo vrste, stisnimo pesti! V nepopustljiv boj združenih Slovencev — do končne svobodne naše nepozabne domovine!

GRMADE V GORJANCIH

Pričetek narodove borbe za samoohranitev

(Nadaljevanje)

Dasiravno so komunistični partizanski odredi imeli v začetku prav malo poklicnih strategov v svojih formacijah, se je komunistično vodstvo dobro zavedalo, da je za obstanek njihovega gibanja nujno potrebno obvladati Gorjansko pogorje. Prav zato so se prvi partizanski bataljoni in prve brigade formirale ravno na Gorjanskem pogorju; prav zato smo srečali že v samem začetku voditelje partizanstva po Gorjancih. Tu so se zadrževali dr. Marijan Dermastja, Urban Velikonja, Lovrenc Kuhar-Prežihov Voranc, Ilija Badovinec, Tone Špan, Aleš Bebler in celo Kardelja najdemo v Gorjancih tedaj, ko je odhajal na I. zasedanje ZAVNOH (zemaljsko antifašističko vječe narodnog oslobodjenja Hrvatske).

Preko Gorjancev so slovenski partizani dobili tesne vezi s hrvaškimi partizani, brez katerih bi ne mogli izvršiti večjih napadalnih akcij. Zveze s Hrvati so bile postavljene že aprila meseca 1942 in so postajale vedno tesnejše. Hrvaški partizani so bili za OF ne samo moralna, pač pa tudi velika materialna opora, kot bomo to videli v sledečih poglavjih.

Široko partizansko delavnost in prizadevanja OF za tesno povezavo z jugom, so z lahkoto opazile tudi naše patrulje, ki so bile na stalnih pohodih po in preko Gorjancev. Na teh pohodih so naše patrulje naletele ne samo na slovenske, pač pa tudi na hrvaške partizanske enote.

Štajerski bataljon je na področju Gorjancev kazal ogromno delavnost. Ne samo to, da so se patrulje „štajercev“ pojavljale vsepovsod po Gorjancih, tudi njihova delavnost, drzne akcije proti okupatorju, niso ostale prikrite. Ni torej čuda, da so se komunistični veljaki silno zanimali za to udarno skupino, o kateri pa so vedeli silno malo. Poveljstvo „štajerskega bataljona“, oziroma „kombinirane štajerske čete“, je stalno dobivalo povabila na komunistične sestanke, v Hrušici, Gaberjah itd. S težavo se je poveljnik izvijal tem povabilom z izgovori, da vodi enote v akcije, kajti na vsak način želi, da dobijo borci čimveč izkušenj v borbah na Dolenjskem, predno se vrnejo na Štajersko. Taki in podobni so bili izgovori. Koncem junija in v začetku julija se je na področju Gorjanskega partizanskega bataljona nahajal Prežihov Voranc. Z dr. Dermastjo je prišel ob neki priložnosti tudi v naše taborišče. Iz teh razgovorov je jasno sledilo, da komunističnim veljakom

Poveljnik Kranjc v posvetu (od leve: M. Kranjc, Jožko Jakoš, France Grum Gustelj D.)

nekaj ne „štima“. Bili so silno rafinirani pri razgovorih in jasno se je videlo, da skušajo točneje dognati zgodovino in nastanek „Štajerskega bataljona“. Nobenega razloga niso imeli, da bi mislili tako daleč, da bi sumili, da se pod krinko „Štajercev“ skriva nacionalna vojska. Naše patrolje so bile opremljene s komunističnimi znaki. Pozdravljale so po partizanskem načinu in celo vnesle novotarije od hrvaških partizanov. V taborišču se je skrbno pazilo na vsako malenkost, ki bi nas mogla izdati. Tistih 14 dni oziroma skoro tri tedne, ko je komunističnih edinic bilo največ v okolici, se je morala celo opustiti molitev pred zborom, pred jedjo in geslo „smrt fašizmu—svoboda narodu“ je začasno nadomestila javno molitev. Položaj je postajal iz dneva v dan kočljivejši, kajti komunistična organizacija je začela v taborišče pošiljati svoje kurirje in kurirke in bati se je bilo, da bi kdo od teh spoznal kakega našega borca.

Ni čudno, da je v takem stanju poveljnik, Emil Kranjc, nujno prosil zastopnike v Novem mestu in preko njih poveljnika Slovenije, da storijo vse, da se enota čimpreje poveča, da bo lahko pokazala svojo pravo barvo. Istočasno pa je bilo nujno, da je bil odred čimbolj delaven, da ne bi mogli partizani zaslutiti, kaj se skriva v ozadju. Tik pred prihodom druge skupine iz Mirenske doline, 27. — 28. junija, je bila napadena fašistična patrolja pri Podgradu, naslednji dan pa napravljen demonstrativni napad na italijansko posadko v Stopičah. Nobena od teh akcij ni bila večjega stila, zato bova podrobni opis teh akcij opustila. Vse te in druge akcije pa so pokazale jasno in glasno, da so borci v odredu trdno odločeni in navdušeni nad dejstvom, da se pri-

čenja odprta borba tako proti okupatorju, kakor proti komunističnim tolпам, čeprav so vedeli dobro, da je nujno, da se odprtih napadov s partizani začasno zdržimo, in medtem vršimo le stalne in odločne akcije proti okupatorju.

Akcije proti Italijanom

V zadnjih dneh junija 1942 so po poročilih iz Novega mesta došle informacije, da mislijo Italijani na Pogancah napraviti svojo posadko. S tem bi zaprli teren med Novim mestom in Podgradom, in onemogočili premikanje našim patruljam proti Rogu in nazaj na Dolensko. Iz tega razloga, kakor tudi iz razlogov, povečati akcije proti okupatorju, je bilo odrejeno, da se napravi ponovna akcija proti Pogancem. Namen akcije je bil: v slučaju, da so Italijani že postavili posadko, to posadko napasti in razbiti, ali pa vsaj vlti toliko strahu, da se umakne, grad in poslopja pa uničiti, da se prepreči vzpostavitev posadke. Akcija se je vršila v noči od 29. na 30. junij, v kateri je sodelovalo okoli 40 borcev. Moštvo je bilo oboroženo z zažigalnimi bombami in steklenicami, napolnjenimi z bencinom in povitimi z vlaknom. Patrulje predhodnice so dosegle grad brez kakega odpora in sporočile, da na gradu še ni nobenih Italijanov. Vojski je bilo ukazano, da gre v grad in da ga zažge, obenem pa, da zažge tudi gospodarska poslopja. Grad je bil skoro prazen, zato je bilo potrebno začeti ogenj na samem podstrešju. Poveljnik je štabni patrulji ukazal odnesti še nekatere stvari, ki so ostale v gradu, kot nekaj preprog, odej, posode in podobno. Fantom se je odnašanje teh stvari zdelo silno nespametno, ker niso videli v tem nobenih potreb, niti koristi za vojsko, nekateri so celo ugovarjali, vendar je bilo povelje izvršeno. Odpeljan je bil tudi osebni avtomobil oskrbnika, ki je bil še vedno na mestu. Jasno je, da je bilo potrebno avtomobil potiskati, kar je bilo v veliko oviro in rodilo mnogo jeze med borci. Ta avtomobil je bil kasneje z ostalimi stvarmi skrit v gozdu pri Hrušici, kjer so ga kasneje partizani tudi odkrili in odpeljali. Po požigu se je patrulja umaknila preko glavne ceste in Težke vode. Kljub temu, da se je ogenj razširjal in bil viden daleč naokoli, je bilo videti, da ne bo zajel vseh poslopij. Zaradi tega je poveljnik, kljub nevarnosti bližine Italijanov, ukazal, da se patrulja vrne in ogenj razširi na vsa poslopja, kar je bilo tudi storjeno. Pri povratku se je slišalo italijanske tanke in oklopne vozove, ki so prihajali iz Novega mesta. Italijani pa so šli le do Gotne vasi, odkoder so nekaj časa s topiči obstreljevali gozdiče okoli Poganc in se prav kmalu vrnili v Novo mesto, tako da do direktnega spopada z njimi sploh ni prišlo tisto noč.

Oropanje Pogancev in požiganje, borcem ni bilo po volji in še tedaj niso mogli tega prav razumeti, ko so od zaupnikov iz Novega mesta prišla sporočila, da je prav, da se je to in tako naredilo. Borce je tolažilo dejstvo, da je to bila akcija, da se oškoduje okupatorja, in da

se pokaže, da so borci pripravljene na drzne podvige v najbližji okolici večjih italijanskih postojank in na postojanke same.

Naslednji dan, 30. junija, je iz taborišče odšla močnejša patrolja pod vodstvom Svaruna proti Št. Jernejski dolini. Po poročilih preko Stopič je bilo namreč sporočeno, da se je v Št. Jernejski dolini zbrala večja skupina prostovoljcev in da je pripravljena za odhod v ilegalo. Patrolja se je ustavila pri župniku na Potovem vrhu in tam zvedela za komunistični zločin v Št. Jerneju. Komunisti so prav tisti dan umorili Št. Jernejskega kaplana Vinka Kastelica, Guština Janeza iz Gor. Mokrega polja in Janeza Lužarja iz Dol. Maharovca. Vse imenovane so aretirali že tri dni preje in od njih s silo zvedeli, kje so Št. Jernejski fantje skrivali orožje in tako zajeli tudi orožje, namenjeno ilegalcem. Komunistična poročila o tem dogodku niso povsem točna, vendar odgovarjajo resnici v toliko, da je bivša gojenka šolskih sester v Šmihelu, Rus Pepca, resnično nosila sporočilo od Babnika za kaplana Kastelica v zadevi zbiranja fantov in orožja in ga preko svojega fanta izročila partizanom. (Belogardizem, stran 287).

Svarunova patrolja se je morala vrniti brez fantov in brez novega orožja. Prve dni julija je bila ponovno poslana patrolja proti Št. Jerneju, vendar brez uspeha. Patrolja je imela kratko borbo z italijansko patroljo pri Orehovici.

V sredo 8. julija pa se je pričela nova širša akcija proti Italijanom. Po poročilih zaupnikov iz Stopič in Novega mesta je enkrat na teden šla iz Novega mesta v Stopiče močnejša italijanska kolona s prehrano in municijo. Po podatkih obveščevalcev je na čelu kolone vedno bil en oklopni avtomobil, za njim pa kamijon s posadko in tremi strojnicami. Hrana in orožje je bilo na sledečih kamijonih, na začetju pa zopet dva kamijona oboroženih vojakov. Na zadnjem kamijonu je navadno bil tudi minometalec. Po predhodnem pregledu terena je bilo določeno, da se te akcije udeleži okoli 70 borcev, ki bodo razporejeni v zasedi nad poganskim mlinom. Položaj je bil ugoden, ker je bil gosto poraščen, cesta sama pa je bila nižja od terena, kamor naj bi bila postavljena zaseda. Moštvo je bilo razporejeno na položajih po borbenih trojkah vse do križišča ceste, ki vodi v Črmošnjice. Tik pred tem križiščem je ena trojka spodžagala dve veliki smreki, kateri naj bi se podrli preko ceste, čim bi kolona dospela do tega mesta in nič preje.

(Sledi)

Moja najbolj vroča želja je, da bi prav vsi zvesti Slovenci opustili vsa morebitna nerazumevanja in vse druge — v primeri z blaginjo naroda drobne interese in združili vse svoje sile za svojim domobranstvom v enotno pripravljenost in skupni udar vseh Slovencev po komunizmu, ki prihaja v znamenju smrti.

(Gen. Leon Rupnik)

Strani „Tabora“ hočejo biti vsem odprta knjiga, v katero bo lahko vsakdo pisal vse, kar mu leži na duši, samo da ga pri tem vodijo pošteni nameni v službi pravice, resnice in našega zgodovinskega poslanstva.

(Iz našega uvodnika prve številke.)

Tone Šušteršič

VETRINJSKI DOGODKI – V DRUGI LUČI

NUJNOST RAZČIŠČENJA

Vetrinjska tragedija je gotovo za slovenski narod najstrašnejša nesreča, kar jih pomni naša zgodovina. Čim večja je katastrofa in čim več žrtev zahteva, tem temeljitejše in vsestransko mora biti raziskovanje, ugotavljanje vzrokov, ki so dovedli do nje. Priti je treba do konkretnih zaključkov, da zaradi istih starih napak v bodoče ne pride do iste ali še hujše nesreče. Predaja slovenske domobranske vojske Titovim partizanom je tako pretresljiv dogodek za ves narod, da ne moremo iti preko njega, dasiravno je želja nekaterih, da bi se preteklost popolnoma zbrisala iz spomina. Matere, žene, očetje, sinovi, dekleta po tolikih letih še vedno čakajo temeljitega pojasnila brez najmanjšega prikrivanja.

Kako je moglo priti do te strašne tragedije? Kako da ni bila predvidena izročitev domobrancev? Kje so bile vodilne osebnosti takrat, da niso ničesar vedele in videle, in da so bile v najkritičnejših trenutkih popolnoma pasivne, neaktivne? Ta in še druga vprašanja nastajajo v zvezi s pokoljem narodne vojske. Svojci desettisočev pobitih čakajo, da se vendar enkrat odgrne zastor Vetrinjske tragedije in razprši vsa nejasnost in dvoumnost.

Spomin na mrtve, nepristranost in pravičnost terjajo od nas, ki smo ostali še živi, da spregovorimo brez oklevanja — če je komu prav ali ne. Iskati moramo resnico in prenehati že enkrat z deklamiranjem o „mučencih, ki so sami hoteli nazaj ali „drzno sklicevati se na božjo voljo“. Preveč enostavno in preprosto je tako opravičevanje, ki naj bi služilo le za kritje težke odgovornosti pred narodom.

Čim višja funkcija v javnem življenju, tem večja odgovornost! Kdor je takrat prevzel odgovorno mesto, se je tudi moral zavedati te odgovornosti! V nasprotnem slučaju mora biti pripravljen na posledice, ki v tem slučaju morajo logično nastati.

Za nepristransko sodbo je navadno priporočljivo slišati več mnenj, oziroma slišati „obe plati zvona“. Ker so se nekateri že toliko razpisali

o junaških ultimatih nemški vojski, o „kvizlingih“ o „fašističnih“ tendencah gotovih skupin, bistva tragedije same se pa malo ali nič niso dotaknili, mislim, da ne bi bilo odveč, če pogledamo globlje v ozadje vetrinjske tragedije in skušamo izluščiti nekoliko popolnejšo sliko o takratnih dogodkih. Ti dogodki so namreč tesno povezani med seboj ter segajo daleč nazaj — prav do pričetka skupne države — kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Predno preidemo na dejstva, ki so dovedla do žaloigre, je prav, da si prikličemo v spomin tehtne besede tajnika Narodnega Odbora g. Miloša Stareta, ki je na VI. Taboru Društva slov. protikomunističnih borcev v Buenos Airesu v zvezi z razpravo o generalu Rupniku dejal med drugim sledeče:

„Vsak človek je dober, dokler ni nasprotnih dokazov. Naj velja to tudi za javnega delavca. O njegovih dejanjih in besedah, ki jih nisem razumel ali sem jim bil nasproten, pa naj sodi zgodovina. Ta bo sodila tudi tvoje in moje delo, kakor bo sodila vsakega, ki je stopil na javno pozornico. Njegove napake o delu naj sodi zgodovina, nam pa naj bodo nauk, da jih ne bomo ponavljali.“

Prav gotovo te pomembne besede ne veljajo samo za eno osebo, marveč za vse — brez izjeme —, tudi za člane Narodnega Odbora, kajti tudi oni so stopili na javno pozornico, tudi njih bo sodila zgodovina! Mislim, da je odveč še posebej poudarjati, da je Narodni Odbor kot najvišji forum, kot neko začasno vodstvo in predstavništvo zlasti v emigraciji nujno potrebno. Zgrešeno bi bilo torej obsojanje ustanove Odbora kot take, saj bi pomenilo rušenje najvišje avtoritete. Tega pa nihče ne želi, komur je mar strnjenost in povezanost slovenskih protikomunističnih izseljencev. Toda 3. majski Narodni Odbor je takrat stopil na javno pozornico, prevzel vso odgovornost — tudi za narodno vojsko —, zato upravičeno skušamo razčleniti, kaj in koliko je storil za preprečenje ali vsaj za omiljenje že predvidene nesreče.

AVTOSUGESTIJA

G. Krištof, bivši tolmač pri zavezniškem poveljstvu, pripisuje glavni vzrok vračanja slov. narodne vojske izključno — avtosugestiji. Takole pravi med drugim (”Vestnik“, št. 5-6, str. 113, l. 1962):

„Izročitev partizanom je bila za nas stvar, ki je bila absurdna in izključena. Ta avtosugestija je bila za nas nekaj izrednega, ker pa sem bil sam njena žrtev, si razpoloženja v Vetrinju ne morem drugače razlagati...“

Ali naj se zadovoljimo s tako enostavno razlago? Preveč žrtev je bilo in ne bo še zlepa konec naših tragedij, če bomo varali sami sebe s podobnimi zaključki. Nastaja vprašanje: Kdo je ustvarjal tako mnenje med ljudmi? Kdo je širil vero v Angleže in nam jih slikal kot prijatelje in na čem je sploh bilo zgrajeno tako slepo zaupanje?

Preko „meje“, ki so jo okupatorji potegnili skozi slovensko domovino, so 4. 6. 1944 gorenjski domobranci prišli na velik protikomunistični tabor v Polhov Gradec, kjer jih je očetovsko sprejel njihov vrhovni poveljnik.

Morda iz prve svetovne vojne, ko smo Slovenci mislili, če je pravica na naši strani, da bodo zavezniki potegnili z nami? Zakaj po teh izkušnjah ni bilo opozoril že od vsega začetka na kruto realnost brez prikrivanja, brez olepšavanja? Zakaj so bile širjene iluzije o nekih zvezah, ko pa je popolnoma vse odpovedalo. Mnogi resni ljudje so stalno opozarjali (bilo je pa razvidno marsikaj že iz radijskih poročil in cenzuriranih vrstic v časopisju), da se bliža resna nevarnost. Znano je tudi bilo, da so zavezniki podpirali partizane, da so jim odmetavali iz letal živež, orožje, strelivo in da so partizani že bili priznani kot vojskujoča se sila na strani zaveznikov. Tudi o Jaltski pogodbi je bilo že mnogo govora, le dr. Bajlec trdi: „Za Jaltsko pogodbo nismo vedeli.“ (Na naši strani sploh nismo ničesar vedeli, na nasprotni pa so bili o vsem točno poučeni. In če vodilni krogi niso ničesar vedeli, če zvez res ni bilo, če so nas naši „prijatelji“ že prodali in izdali, čemu je bilo prikrivano dejansko stanje? Je bila to avtosugestija? G. Krištof pravi:

„Našo predajo smo od navadnega domobranca, pa do generala Krenerja smatrali kot končno vendarle dosežen stik z zavezniki...“

Jaz pa trdim, da je bilo zaupanje vojakov-domobrancev v vojaško

poveljstvo in v Narodni Odbor tedaj tako močno, da so bili vojaki pripravljeni storiti vse, kar jim je bilo s te strani naročeno. Navadni domobranci so torej že po vojaški dolžnosti in disciplini sprejemali vesti in navodila le od vojaškega vodstva in preko njega od Narodnega Odbora. Zatorej vsaj pri navadnih vojakih ne moremo govoriti o neki avtosugestiji, ki naj bi le razbremenila odgovornost takratnih propagatorjev za Angleže „od zgoraj“. G. Krištof je napisal:

„Ta zaverovanost v Angleže nas je pogubila. Če bi se jim z naše strani predali kot sovražniku, bi si ne delali nikakih iluzij.“

To je popolnoma pravilno; toda jaz bi dodal samo še: Zaverovanost Narodnega Odbora v Angleže. Zaradi vere v Angleže in zaveznike sploh je NO v najkritičnejših trenutkih začel preurejati dom, ko je ta že bil v plamenih in je odstavil poveljnika domobranske vojske — generala Rupnika. Popolno podcenjevanje angleške informativne službe! Druga napaka pa je bila proglasitev Narodnega Odbora 3. maja. Člani NO so pač mislili, da bodo s tem proglasom, z odstavitvijo generala Rupnika, s preimenovanjem domobranske vojske v slovensko narodno vojsko, zavezniki spremenili svoje stališče, razdrli Jaltsko pogodbo, zasedli del slovenskega ozemlja, prekinili odnošaje s partizani, nas pa vključili v zavezniško vojsko. Zaradi neomajne vere v zaveznike je z zborovanja na Taboru NO poslal še isti večer brzojavne pozdrave kralju Petru, Trumanu, Churchillu, dr. Kreku in daljše poročilo zapadnozavezniškemu poveljstvu o velikem revolucionarnem aktu Narodnega Odbora.

Da, tudi te brzojavke, ki sicer niso nikdar dosegle nobenega izmed navedenih naslovnikov, so krepile zaupanje v narodno predstavništvo in v zveze z Zapadom. Člani NO so vedeli da ni zvez, toda ljudstvo, žal ni bilo o tem nič obveščeno.

Za zaveznike je bila med tem kupčija z našim najhujšim sovražnikom že sklenjena, z Jaltsko pogodbo zapisana naša usoda, s sramotno pogodbo Tito-šubašić — spleten bič nad našim narodom, naši vodilni ljudje pa so se še vedno zanašali na kralja Petra in zaveznike — naše „prijatelje“, ki nam bodo iz hvaležnosti zaradi nekaj rešenih pilotov kavalirsko pomagali.

(Sledi)

KOMUNISTI PRAVIJO: KJER JE POTREBA, TUDI LAŽITE, LAŽITE, LAŽITE; NEKAJ BO OSTALO! IN SO USPELI DOLGA LETA VARATI SVETOVNO JAVNO MNENJE. — SEDAJ POZIVAMO MI: GOVORITE RESNICO, RESNICO, RESNICO O KOMUNISTIČNIH ZLOČINI! BREZ NAPAČNE SKROMNOSTI, KORAJŽNO IN VZTRAJNO, POVŠOD, V VSAKI DRUŽBI, V VSEH OKOLNOSTIH, V URADU, V DELAVNICI, V ŠOLI, NA UNIVERZI, NA CESTI! DO POPOLNEGA OSVOBOJENJA ZASUŽNJENE DOMOVINE!

POSMRTNI SPEVI

Vam, pomorjeni bratje, ki šli ste v zarje nove,
vaš pevec bo prepeval odslej mrtvaške speve;
spomin na vas ohranjal v bodoče bo rodove,
da našel bo v stoletja vaš zadnji krik odmeve.

Vam, vitezi slovenski, ki hrabro šli ste v boje,
naj moja plunka poje posmrtno melodije;
a jaz, nemirni pevec, bom iz vse duše svoje
prepeval žalostinke in tožne rapsodije.

Junaki naši silni in borci plemeniti,
naj moja pesem plava nad zapuščene jame,
kjer našli mir ste krvi nemirni, ognjevit
in naj vas v smrtnem spanju njen mehki spev objame,

Ubog popotni pevec bom v pesmih vas opeval,
ki ste za dom in vero junaške boje bili,
ob vašem svetlem vzgledu svobodna srca vnemal,
da pozni še rodovi vam bodo vence vili.

V kočevskih temnih hostah in v Mokrcu gozdovih
ležite pokopani, slovenski mučeniki;
trohnite v kraških jamah in po podzemskih rovih,
kjer čakate poslednji, vstajenja dan veliki.

V cvetočih mladih letih in v polni moški dobi
so smrtnonosni strelji vam zadnji spev zapeli;
bili ste čiste žrtve — služili niste zlobi,
še v zadnji smrti grozi ste bratsko se objeli.

Vrnili ste se v zemljo kot plodovito seme,
ki naj v samotni kljuje in se razraste v veje;
iz temnih jam in brezen nam vaše ustne neme
pojó klic zmagoslavja kot še nikoli preje.

O mrtvi bratje, čujte, kaj pevec vam oznanja:
iz vaših src otrplih že raste nova setev
in v spoštovanju svetem se vam ves narod klanja.
A strašno izpolnjuje se nad morilci kletev...

Včasih je luštno blo . . .

Sem sin domobranskih staršev. Rojen sem bil še v Sloveniji in se je spominjam le še prav malo ali pa nič.

Mama mi večkrat pripoveduje, kakšni razgrajaci so bili včasih fantje moje starosti tam v Sloveniji. Zatrjuje, da je bil moj oče prav takšen. Oče se seveda trdovratno brani in sveto zatrjuje, da je bil najbolj priden in miroljuben fant v vsej Dolenjski. Ne vem, komu naj verjamem. Nagibam se bolj na materino stran. Če bi le mogel, bi si zelo želel posnemati očeta.

Kadar je fantiček tam s štirinajstim ali petnajstim letom odrasel šolskim klopem, se je pričela zanj prava muka. Ni bil več otrok, pa tudi še pravi fant ne. Ne tič ne miš, tako nekako. Pustil je vnemar sračja in vranja gnezda. Začele so mu rojiti po glavi čudne misli. Ob nedeljskih popoldnevih so ti fantiči leno postopali za vaškim potokom ali pa zdolgočaseno ležali pod tepko. Ker mu je začel siliti pod nos prvi puh, si je tak fantiček vsake sobote popoldne na skrivaj sposedil očetovo britev in se lotil nevarnega posla. Globoke zareze okoli nosu in pod brado so bile posledice boja z ostrim orožjem; zato mu je starejši brat nasvetoval, naj drugič glavo pomoli skozi okno in sapa bo opravila svoje. Taki nasveti so ga seveda samo še bolj raztogotili. Če je slučajno kje na vasi srečal dekle, s katerim sta še včeraj pogrevala šolske klopi, je kar nekam ni spoznal. Zamrmral je nekaj, kar naj bi bil pozdrav in se hitro oddaljil. Ponoči se je v kašči premetaval z ene na drugo stran. Nekaj ga je tiščalo pri srcu. Ni mogel spati. Skozi priprto okno mu je prihajalo na uho prepevanje fantov na vasi in mu vznemirjalo mlado srce. Zjutraj ga je oče že na vse zgodaj s silo vlekel s kašče in godrnjal: „Lenuh zaspani! Koso na ramo in gremo!“ Peklenske muke! Čestokrat se je tak negodé v nedeljo proti večeru obiral okrog vaške krčme. Gorje mu, če ga je spazil starejši fant: „Hola, kaj pa ti, zelenec; le brž domov in v posteljo! In mati naj ti potisne cucelj v usta!“ Sveto maščevanje je prisegal v srcu in ga čez leto delil tistim, ki so prihajali za njim.

Kmalu je odrasel tudi tem letom in postal je pravi fant; fant od fare, kakor so rekli. Imel je prost vstop v gostilno; seveda, če je le bilo kaj cvenka v žepu. Po večerji se je hitro izmuznil iz hiše in gredoč komaj še ujel pametne očetove nasvete. Do pozne ure je potem z drugimi fanti prepeval pod klancem in potem še dolgo v noč rogovilil po vasi.

V srcu si je bil že davno izbral, katero trdnjavo bo začel oblegati. Če je bilo okno previsoko, je segel po lestvi. Starši, budni čuvarji dekljskih trdnjav, so imeli za te namene različne obrambe. Navadno čeber vode. Če to ni zaleglo, škaf pomij. To je bilo že učinkovitejše. Ob taki obrambi so bile trdnjave pač nezavzetne.

Često se je pritepel fant iz druge vasi in hodil „v zelje“. Ob taki priliki so pokale planke. Junak se je z bunkami na glavi zavlekel na kozolec, kjer je lahko vso noč premišljeval žalostno usodo poraženega oblegovalca. Tak dogodek je bil več kot zadosten vzrok za vojno napoved. Sklepale so se zveze, napadalni in nenapadalni pakti in iskali so se zavezniki. Do pravega sovražnega izbruha je potem prišlo v gostilni, ko je nekdo komu pri plesu spodmaknil nogo. In če tam ni prišlo do prave zmage, se je o prvi priložnosti nadaljeval boj nekje za vasjo, ko sta trčili sovražni sili druga ob drugo. Matere so potem imele posla več kot zadosti, ko so mirile razborite sinove: „Za božjo voljo, Janez, kakšen si, da te le ni sram!“ Na tihem pa je mislila: Kar dobro ga je naklestil! Včasih so tudi g. župnik s prižnice nekam sumljivo poudarjali besedo o krščanski ljubezni in se značilno ozirali tja pod kor. Po maši sta sovražni skupini krenili vsaka na svojo stran in sklepali o novih sovražnostih za nedeljsko noč, ki je bila za take namene najprimernejša.

Ko so fantje odhajali k vojakom, so kar na mah odnehale vse sovražne misli. Z dekliškega okna je nenadoma izginil najlepši nagelj, ki je čez štirinajst dni žalostno zvenel nekje v Macedoniji na dnu vojaškega kovčka. Prihajala so pretresljiva pisma s prisegami o zvestobi, ki bo trajala do groba in še dlje... Dekle je s sklonjeno glavo postopala okrog domačih oglov, njen Janez pa se je v potu svojega obraza pripravljajl za bodočo obrambo domovine, ki so jo potem Nemci in Italijani zasedli v dobrem tednu.

Ko je Janez prišel na dopust, ga kar ni bilo moči spoznati. Lase je imel pristrižene na krtačo. Ob boku mu je visela bridka sabljica, kot da je pokosil že sto turških glav. Važno je stopal po vaških cestah in salutiral na vse strani. Pripovedoval je čudovite stvari o komitih, Arnavtih, ciganih in kraljeviču Marku.

Ko je odhajal, da dopolni zadnje mesece, ki sta jih terjala od njega kralj in domovina, so ostali na dekliškem oknu samo še štreclji; s cvetovi si je Janez pahljal pekoče domotožne rane nekje na sončnem jugu.

Ko je odslužil vojaški rok in se priučil vsem vojnim umetnostim, se je zmagovalno vrnil v svoj rojstni kraj. Postal je pametnejši. Pri vojakih se človek marsičesa nauči; tudi kleti... Pridno je pomagal očetu pri kmetiji, tja nekam do tridesetega leta.

Tedaj mu je oče nekega jesenskega večera po večerji slovesno povedal, da mu bo „dal čez“ in da bosta šla v nedeljo na ogled. Če je bila očetova pot namenjena k hiši, na katere oknu je bilo pred leti pustošenje duhtečih nageljnov, je Janezu poskakovalo srce. Gorje pa, če je krenil oče kam drugam; če so ga tako silile gospodarske razmere. Takrat je bilo gorje. Pozabiti je bilo treba na fantovsko ljubezen. Po modrosti naših očetov in mater naj bi ta sama prišla z delom in trpljenjem. Janeza, ki se je ob izbiri neveste držal kisló, je mati tolažila, češ, jaz ga tudi nisem spočetka marala, potem sva se pa kar nekam navadila drug na drugega. Če je Janez zbral toliko moči in poguma, da se je odpovedal gruntu in

nasilni ženitvi, tedaj mu pač ni preostajalo drugega, kakor da je ostal za strica pri hiši ali se s trebuhom za kruhom odpravil po svetu...

Tudi marsikatera nevesta je bila pred oltarjem močno podobna tistemu nageljnu v Macedoniji, kajti čakati je morala dolga, dolga leta, dokler Janezov oče ni spustil vajeti iz rok. Zdaj sta se vendarle vzela, hvala Bogu...

Take in podobne reči o mladosti v naši daljni domovini mi včasih pripoveduje moja mama. Zde se mi močno zabavne. Nikakor pa mi ne gre v glavo tisto o čeburu vode in pomijah. Ne morem si namreč predstavljati, da bi me kdo v Buenos Airesu polil s čebrom vode ali škafom pomij... Sicer pa tu ne morem pod oknom razlagati dekletu — svojih romanc.

Mislím pa, da je bilo tam daleč doma — kot reče vedno moja mama — res lepo.

Sin domobranskih staršev

MNENJA IN VRENJA

V uredniškem odboru „TABORA“ so predvsem ljudje, katerih imena v naši zamejski kulturi niso neznana niti popolnoma nepomembna. Nasprotno: so to imena, preko katerih ni mogel doslej in tudi v bodoče ne bo mogel iti z molkom noben nepristranski kulturni poročevalec našega zamejstva in morda tudi splošno slovenske kulture, ne. Od prvega polaganja esnovnih temeljev našega kulturnega življenja, pa vse do današnjega razmaha, vedno in povsod so bila imena sedanjih urednikov „TABORA“. So bila in so še in bodo vse dotlej, dokler bo kulturno udejstvovanje med nami svobodno.

Vendar pa ni glavni namen „TABORA“ pospeševanje in ustvarjanje kulturnih del in dobrin, kajti za vse to so že dolgo osnovana druga društva in založništva, katerih prizadevanja cenimo in spoštujemo ter jih priporočamo vsem našim somišljenikom. Naš poseg v kulturo je samo posreden, samo v toliko, v kolikor sovpada v to delo naše ideološko in človečansko udejstvovanje, kajti „TABOR“ JE VESTNIK ZDRUŽENIH SLOVENSКИH PROTİKOMUNISTOV, torej: predvsem idejni list borcev in vseh tistih, ki so kljub materializmu tujine in kljub nekaterim zakulisnim igram naše tako majhne, a tako „visoke“ politike, znali ostati zvesti morda res nekoliko starim, a nadvse potrebnim, vedno, v vseh časih, čistim in plemenitim ciljem: spoštovanje in ohranjanje spomina našim pobitim domobrancem in vsem protikomunističnim borcem, zvestoba njih nesebični ideji, nadaljevanje njih velike borbe do zadnjega, do poslednjega konca: do zmage! Do zmage v nas samih, v naših srcih in mislih; v naši skupnosti in v našem narodu! Do zmage in popolne svobode Slovencev!

Zato: zaradi strogo začrtane smeri in zaradi obsega lista, „TABOR“ nima namena objavljati strokovne ali znanstvene kritike vseh tistih del, ki med nami v okviru te ali one založbe izidejo, ampak bo obravnaval — spre-

Ponosen domobranec na belcu in z neomadeževano slovensko zastavo v krepki roki je na čelu narodnih noš otvoril protikomunistični tabor na Vrhniki dne 7. maja 1944

jemal ali zavračal — samo tista dela, ki spadajo v njegov določeni delokrog: naša borba proti komunizmu, v preteklosti, sedanosti in bodočnosti; naše ohranjanje spomina na vse pobite sestre in brate; naše ustvarjanje nove svobode, nam in narodu. Z veseljem pa zabeležimo in vsem našim bralcem priporočamo vse, kar prejmemo v ogled.

Prejeli smo:

„MEDDOBJE“, VII, 3—4. Revija, ki jo izdaja Slovenska kulturna akcija, izhaja letno v šestih številkah. Je to 52. publikacija imenovane založbe in stane 250 pesov. Ovitek: delo arh. Marijana Eiletza, vsebino pa sestavljajo članki in leposlovna dela različnih avtorjev, razkropljenih po vseh delih sveta.

FRAN ZORE: „DEŽELA“, izbrane pesmi. Knjigo je izbral in uredil Simon Preprost. Ovitek: arh. Marijan Eiletz. Ta knjiga je 53. izdaja Slovenske kulturne akcije in je tiskana v tiskarni „Baraga“, Buenos Aires. Cena zbirki, ki obsega 46 strani in 30 pesniških del: 120 pesov.

„MEDDOBJE“, VIII, 1—2. Sodelavci te dvojne številke revije so naslednji: France Dolinar (Rim), Milena Šoukal (Chicago), Milan Komar (Buenos Aires), Vinko Beličič (Trst), Zorko Simčič (Buenos Aires), Tine Debeljak (Buenos Aires), Ruda Jurčec (Buenos Aires), Alojzij Geržinič (Buenos Aires), inž. Albin Mozetič (Buenos Aires) in Martin Jevnikar (Trst). Ta dvojna številka revije na 112 straneh, stane 280 pesov. Izšla je kot 54. publikacija omenjene založbe.

Želimo, da naši naročniki ne berejo samo „TABORA“, ampak vsa dela, ki med nami izhajajo. Vsem vse priporočamo, kadar pa bo treba, bomo zavzeli točno stališče do tega ali onega članka, publikacije ali knjige.

Cestitam h glasilu, ki ima ponosno in pomembno ime „Tabor“, kajti v taborih so se naši predniki uspešno borili s Turki, ko še naš narod ni imel niti ene politične stranke. Zato smemo brez pretiravanja trditi, da so domobranske tradicije — tudi naši predniki so v taborih branili dom, ne pa politične stranke, katerih še ni bilo — vsaj 500 let starejše od tradicij slovenskih političnih strank in to je v zgodovini vsakega naroda prav lepo in impozantno število let.

O trenjih v Argentini, USA in Kanadi sem v glavnem poučen, čeravno ne poznam majhnih podrobnosti. Slutil sem že davno, da bo prišlo enkrat do razdora in to po izključni zaslugi zagrizenih strankarjev, kateri si lastijo na vsakem področju izključni primat. Iz pisem pokojnega duhov. svetnika Škulja, katerih imam lepo število, mi je znano, kako so strankarji na tihem rovarili proti njegovemu „Vestniku“ in „Slovenski besedi“. Od Škulja ustanovljeni „Vestnik“ je hotel biti le bojovniško glasilo vseh domobrancev in protikomunistov brez ozira na politično—strankarsko opredelitev. Po Škuljevi smrti je SLS potem „Vestnik“ prevzela in ga spremenila v čisto politično—strankarsko glasilo, kar ni odgovarjalo več cilju pok. ustanovitelja lista.

Pazljivo sem zasledoval nato v „Vestniku“, kako je potem urednik Rant skušal objavljati le take stvari, ki so prijale strankinim ciljem in njeni propagandi. Najhujše iztirjenje pa je bila Bajlečeva razprava, ki je čisto po komunističnem vzorcu pričela deliti Slovence na črne in bele. Takoj sem zaslutil, da bo takšen način poročanja izzval upravičen odpor, saj še vendar živijo ljudje, ki so to strašno žalostno sami doživeli, in ti morajo opaziti, da marsikaj ni bilo tako, kot je naslikal mojster Bajlec. No in ko sem potem čital Kociprov sijajni članek „Stvari na svoje mesto“, sem že vedel, da so kocke že padle. Mogoče vas bo v zvezi s tem zanimalo tudi dejstvo, da so mislili že leta 1953 ustanoviti mesečnik „Tabor“ in sicer predstavniki društva „Dom“, toda takrat je strankina frakcija ta poizkus že v kali zadušila.

Vašo prošnjo za sodelovanje radovoljno sprejem.

Veseli me, da bo z vašo pošiljko izpopolnjeno moje gradivo o trpljenju Slovenije pod komunisti, saj zbiram počasi, toda načrtno, gradivo za slovensko Belo knjigo. Strankarji je itak nikoli ne bodo izdali, a če bi jo, bi bila pravtako neobjektivna in enostranska kot Sajetov „Belogardizem“.

Za praznik vstajenja želim vsem iskrenim soborcem vse najboljše in najlepše, predvsem pa obilo uspeha v delu za resnico in pravico, in to tako resnico in pravico, kot jo pojmujejo vsi pošteni Slovenci: eno in nedeljivo.

Priatelj iz Evrope

Uredništvo Tabora.

Ne morem, da Vam ne bi čestital g. urednik za tako lepo urejeno glasilo. Tudi ime lista je „zadeto“ v polno, kajti to je, ki nekaj pove, ne le zgolj novice. Prosim Vas, držite se strogo začrtane poti uvoznika, da bo v glasilu mesta za vse, kar je „zdravo slovensko“. Pustimo ob strani malenkosti — čeprav nas včasih „dražijo“, pa pojdemo raje k cilju: Borba tiranom domovine!

Vaš zvesti

M. I. Argentina.

ZDA, aprila 1964

Fantje so zelo veseli sprejeli „Tabor“. V prilogi Vam pošiljam spisek naročnikov. Le díky naprej in vedno boljše.

Pozdravite fante pri Vas.

Strnimo se v enoto,
kamenito gmoto

Vas pozdravlja

N. N., U. S. A.

Trst, aprila 1964.

Prejel sem „Tabor“. Tega sem pa zares vesel. Lep je tako zunaj kakor znotraj. Ta je zares pravi naš protikomunistični list. Čudim se zares, kako je mogoče v tujini pripraviti nekaj tako lepega.

Čestitam Vam g. urednik in vsem sodelavcem. V kratkem vam pošljem seznam naročnikov. Vsem, kateri so ga videli, je zelo všeč.

Vas pozdravlja

soborec Jože R., Trst

ZA BELEŽNICO

Pozno — pa ne prepozno spoznanje

Bivši podpredsednik Združenih držav Richard Nixon je napisal za „The Saturday Evening Post“ članek, ki ga ponatiskuje v španščini „Selecciones del Reader's Digest“ za marec 1964 in iz katerega posnemamo:

„Svobodni svet ne sme storiti ničesar, kar bi koristilo katerikoli izmed komunističnih vlad, razen če bi učinek, katerega zasleduje, pripomogel k lajšanju pritiska, ki ga trpijo njihovi narodi. Od polovice leta 1945 pa do 1962 so Združene države dale Jugoslaviji vojaške in gospodarske pomoči za okrog 2.300.000.000 dolarjev. (Beri: dvatisoč tristo milijonov dolarjev! — Op. ur.) Pretežna večina te pomoči je bila odobrena, ker naj bi Tito pre-

lomil s Kremljem in ker je prevladovalo mišljenje, da bo s to pomočjo mogoče še poglobiti nasprotstvo med njima. Danes sta Hruščov in Tito okrepila medsebojne vezi in je jasno, da bi bila v slučaju svetovne vojne vojaška oprema, ki jo je prijel Tito iz Združenih držav, na sovjetski strani.“

Priznanje — v naše potrdilo

V istem članku bivši podpredsednik Združenih držav Richard Nixon na drugem mestu trdi:

„Mislim, da je prišla ura, ko je treba temeljito spremeniti usmerjenost severnoameriške zunanje politike v tem predelu. Postalo je nujno, trezno razmisliti o tem, kaj je v igri prebivalstva vzhodne Evrope, komunistov in svobodnega sveta.“

Eno priznanje več — tokrat iz zelo upoštevanih in pomembnih ust — v potrdilo, da smo mi bili vedno na pravi poti! S ponosom se zavedajmo tega in neumorno, nenehno delujmo vedno in povsod, v vsaki družbi in vsaki okoliščini po smernicah, ki so nam jih s krvjo zapisali naši mrtvi heroji, — do popolne razjasnitve pojmov in končne osvoboditve naše za-sužnjene domovine!

Besede o edinosti

Na IX. slovenskem dnevu v Buenos Airesu, dne 5. aprila 1964, je predsednik društva Zedinjena Slovenija g. Božidar Fink v svojem govoru izrekel tudi sledeče pomembne besede:

„Nazaj k edinosti v dobri volji, to naj bo naš sklep! Vendar edinstvo ni enotnost. Ni proti edinosti debata in dostojna polemika, če gre za ugotavljanje resnice ali prave norme ravnanja. Nezdrave pojave je vedno treba odpravljati. Toda to se mora delati tako, da je vedno očiten dober namen in se uporabljajo sredstva, ki so vredna plemenitih ljudi.“

To je tako starodavna resnica, da bi morala prevzemati vsa naša dejanja in besede predvsem že v letih groze, ko smo klicali k edinosti, pa ne enotnosti, za našim domobranstvom. Ta resnica je veljala tudi vsa leta našega zdomstva; tudi leta 1962, 1963, 1964 — in je veljala v Buenos Airesu prav tako kot v Clevelandu, Kanadi in povsod, kjer naši zdomci čakajo osvobojenja domovine.

Naša poglobljena naloga

Predsednik Združenih držav Lyndon B. Johnson je v govoru na skupščini novinarske agencije Associated Press dne 20. 4. 1964. med drugim poudaril sledeče:

„Naša prva naloga mora biti... prikazati vsem (narodom) grozotnosti komunizma.“

Mi smo že nad dvajset let živi primeri žrtev te grozotnosti komunizma, naši mrtvi heroji pa so mučenci poznega spoznanja; zakaj komunizem je bil 1945. leta isto kot 20. aprila 1964.

Nekaterim. — Preberite še enkrat naša uvodnika v prvi in pričujoči številki. Poudarjamo: „Tabor“ je vestnik združenih slovenskih protikomunistov. Zato ni pripadnik ali zagovornik nobene podskupine, ne v zamejstvu, ne v domovini, ampak hoče biti združujoči člen vseslovenske protikomunistične skupnosti. Bog daj, da bi lahko postal najmočnejši člen! Nameni so resnično iskreni. Zato tudi noče sterilne gonje proti nikomur! — Res je, da hoče očistiti pojme vseh potvarjanj, ki so jih okoli naših medvojnih in zamejskih dogodkov nakopičile neodgovorne čenče; toda prav zaradi tega ne bo priobčeval nobenih anonimnih ali samo z začetnicami podpisanih „raznečiščevanj“. — Ohranjenih je še zadosti dokazov, ki niso poznani in obdelani kot zaslužijo. Na dan z njimi! Čistite pojme korajžno, s polnim imenom; in vsa izvajanja podprite z dokazi! To je celó potrebno za zgodovino; če ne, bomo utonili v poplavi „avtentičnih“ komunističnih dokazov. — Še nekaj: Ni zadosti, da so samo nam poznani pisci člankov, ki obravnavajo naše pretekle dogodke — brez dokazov, ki bi podprli trditve. Takšni prispevki pri najboljših namenih ostanejo samo čenče, ki jih je bilo v našem povojnem „raznečiščevanju“ že več kot preveč in so naredile že zadosti škode, katero hoče „Tabor“ z najbolj iskrenimi nameni popraviti. — Brez zamere!

Mnogim. — Hvaležni smo vam za pisma s čestitkami in vzpodbudami. Vseh ne moremo objaviti; posebej, ker z njimi ne moremo plačati ne tiskarne, ne papirja... Kadar nam boste hoteli še čestitati, mislite na to — in priložite ljubeznivemu pismu ček ali poštno nakaznico! Tako — in samo tako — bo „Tabor“ lahko od številke do številke celó boljši kot doslej. — Že v naprej: Hvala!

Sin domobraskih staršev — Hvala za prispevek. Kakor vidiš, smo ga — nekoliko „sfriziranega“ — priobčili: tvojim sovrstnikom v izročilo, da bodo vsaj malo vedeli, kako so njihovi starši preživljali mladost, starejšim pa — oh, kaj bi jim delali spomin na mlada leta še težji. — Če ti mati in oče še kaj pripovedujeta, kar trdno verjamem, kar pošlji še! Pozdrav!

V tiskovni sklad „Tabora“ so darovali:

Konzorcij „Tabora“	§	100
Dolenc Vencelj	„	700
Jenko Jože	„	100
N. N., V. Ballester	„	50
N. N., V. Ballester	„	30
N. N., S. Lugares	„	100
N. N., S. Andrés	„	10

N. N., Capital	„	10
Inž. A. Matičič	„	100
Skupno	§	1,200

V invalidski fond „Tabora“ je daroval:

N. N., Munro	§	30
--------------------	---	----

Iskrena hvala vsem!

„Tabor“

**NE
POZABITE
NAŠIH
INVALIDOV,
VDOV
IN
SIROT!**

Pest je klena, srce je vroče; narod naš umreti noče! — To prisego so izžarevali tudi ponosni tankovci našega dičnega slovenskega domobranstva, ki je v poštenih, odkritih borbi proti zločinski mednarodni komunistični zaroti na naši zemlji, v danih okoliščinah kazalo vsemu svetu pravilno pot.